

FERS

Jaarstukken

2022

12 april 2023

INHOUD

	pagina
Bestuursverslag	2-7
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2022	11
Staat van baten en lasten 2022	12-13
Toelichting op de jaarrekening	15-36
Overige gegevens	
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	37-39
Bijlagen	
Staat van activa 2022	40
Provinciale subsidieverantwoording 2022	41-42

Bestuursverslag

Het was een bijzonder jaar met in de eerste twee maanden nog een staartje van corona en daarna het langzaam volledig opengaan van de maatschappij. Voor Fers en de bibliotheken een opluchting want publiek was weer welkom en fysieke activiteiten konden weer volop worden georganiseerd. Aan onze maatschappelijke opgaven uit het meerjarenplan en aan de activiteiten uit de netwerkagenda konden we vanaf het tweede kwartaal weer zonder belemmeringen uitvoering geven.

De maatschappelijke opgaven

Fers levert een bijdrage aan de doelstelling van onze provincie om "geluk op 1" te zetten voor alle Friese inwoners. We willen zo een bijdrage leveren aan de Brede Welvaart van de Friezen. Dat doen wij door meerjarig aan vijf maatschappelijke opgaven te werken, waarbij we jaarlijks verantwoording afleggen over de resultaten van onze inzet.

De FBN-netwerkagenda van Fers en de Friese bibliotheken geeft invulling aan de 5 opgaven met verschillende activiteiten en projecten. Deze netwerkagenda is in 2022 bijna in zijn geheel gerealiseerd. Onderlinge afstemming en prioritering van activiteiten vindt jaarlijks in goed overleg en in prettige sfeer plaats in het Friese Bibliotheken Netwerk (FBN). Een paar bijzondere resultaten of nieuwe projecten benoem ik hier expliciet. De online blikverruimers, een nieuwe manier van kennisdelen; de succesvolle herstart van het Leen een Fries met 20 prachtige verhalen van Fryslañ in de vorm van blogs en programmering van de leen- Friezen in bibliotheken en op culturele evenementen. En in samenwerking met Omrop Fryslañ worden de verhalen via mini documentaires aangeboden.

Daarnaast een opnieuw succesvolle editie van Le'sNo met het boek "skuldich" en de vlog "Jennifer stript" en Scoor een Boek met een steeds groeiende deelname van scholen en leerlingen (samen meer dan 6500) en last but not least is de laatste hand gelegd aan de aftrap van het Fries Leesoffensief met een Friese Leescoalitie van inhoudelijke partners en een Raad van Inspiratie met brede maatschappelijke vertegenwoordiging.

We zijn er trots op een initiërende en procesondersteunende rol te vervullen in deze coalitie en dat de partners zich voor langere tijd gezamenlijk inzetten voor het terugdringen van laaggeletterdheid in Fryslañ. De hoge realisatiegraad van de activiteiten en projecten uit de netwerkagenda heeft dit jaar geleid tot volledige benutting van de verkregen subsidie middelen.

Organisatie en Personeel

De organisatie kende wat bijzonderheden op personeel gebied. Halverwege 2022 was er een plotseling vertrek van meerdere medewerkers van het financiële team, waardoor de continuïteit van financiële dienstverlening onder druk kwam te staan. Met een actieplan voor verbetering facilitaire dienstverlening is dit in samenspraak met de bibliotheken weer op de rit gezet. Het financiële team is einde jaar 2022 kwantitatieve en kwalitatief op orde. Door vertrek van twee managers uit het managementteam is een halfjaar met interimmanagers gewerkt.

Eind 2022 heeft er een wijziging in de management- en organisatiestructuur plaatsgevonden als een van de uitkomsten van het gevolgde traject rondom SPP (Strategische personeelslanning). De aparte eenheden Facilitaire Bedrijf en ICT zijn samengevoegd in één afdeling genaamd Serviceorganisatie met een nieuwe manager. Hierdoor is integraliteit van dienstverlening beter gewaarborgd en is voor eenduidige aansturing gezorgd.

Verder waren er veel vacatures bij Fers maar zien we ondanks de gespannen arbeidsmarkt veel belangstelling voor werken in onze relevante sector en onze betekenisvolle organisatie. De invulling van de nieuwe functie Business Controller heeft daarentegen driekwart jaar geduurd maar is uiteindelijk ook succesvol afgerond. Het ziekteverzuim in de organisatie is voor ons doen met ruim 5 procent relatief hoog. Effecten van corona en enkele langdurig zieken beïnvloeden dit cijfer.

Per december is de overstap gemaakt naar een nieuw functiehuis OB/KE. Alle medewerkers zijn gekoppeld aan een nieuwe generieke functie en daarbij horende inschaling. Dit traject is in zorgvuldig overleg met medewerkers en OR doorlopen. Enkele medewerkers kwamen in een lagere schaal terecht, meerdere medewerkers kwamen in een hogere schaal terecht. Er is een bezwaar geweest, dat niet gehonoreerd is door de bezwarencommissie. De nieuwe waardering zal toekomstige financiële consequenties hebben omdat het functiegebouw in zijn totaliteit verzwaard is.

Op gebied van diversiteit en inclusie is een visie ontwikkeld. De bedoeling is om een werkklimaat te creëren met een diverse samenstelling van medewerkers, waar iedereen zichzelf kan zijn, verschillen gerespecteerd worden en een veilige cultuur heerst.

Ondersteuning

Fers zorgt voor het catalogusbeheer, vervoer en de in-, verwerking van de collectie voor de bibliotheken. De aanschaf wordt verzorgd door een centraal selectieteam bestaande uit bibliotheekmedewerkers en een coördinator van Fers. Dit jaar is onderzocht of uitbesteding van de aanschaf van boeken en het collectioneren met AI (Artificial Intelligence) tot de mogelijkheden behoorden. Dat bleek nog niet haalbaar. Wel is het selectieteam anders opgezet en wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een maatschappelijke collectie en vraaggericht collectioneren.

Alle bibliotheken en andere organisaties, waaraan Fers ICT ondersteuning biedt, zijn overgegaan op Microsoft 365. Een intensief project dat met succes is afgerond.

Financiën

De jaarrekening laat een optisch verlies zien van (afgerond) € 273.483,-. Belangrijk is om te weten dat er een bedrag van € 127.000 toe te schrijven is aan Leen een Fries; dit is als verlies gepresenteerd maar wordt gefinancierd uit overlopende middelen van eerdere jaren. Het resterende verlies kan worden verklaard grotendeels door drie grote oorzaken.

1. De subsidiemiddelen zijn volledig benut met een explosieve, weliswaar op gestuurde maar deels onverwachte, bestedingsimpuls in het 4e kwartaal. Dit is positief nieuws omdat daarmee maximaal is ingezet op de activiteiten in het kader van kennisdelen, innovatie en ondersteuning van bibliotheken.
2. We zien een verlies van afgerond € 145.000 bij de (facilitaire en ICT) dienstverlening. Verklaringen hiervoor zijn een incidentele kostenpost (afgerond € 40.000) voor extra accountantwerkzaamheden. Een tekort op de dienstverlening ICT (globaal € 80.000) vanwege extra, niet vooraf gecalculerde, ureninzet op projecten en te lage contractwaarden. Daartegenover staat een plus op de project inkomsten van KIC (ca € 10.000)
3. Extra inhuur interim personeel voor beide vertrokken managers en voor extra HR inzet vanwege functiewaardering-en SPP traject en tijdelijke financiële adviseurs vanwege vervanging vertrokken teamleden. Deels werden deze kosten gecompenseerd door de vertrekkende medewerkers. Daarbovenop vroeg het actieplan verbetering dienstverlening extra investeringen zoals de inzet van een lean specialist voor beschrijven workflows en een contractmanager ((globaal € 20.000)

De financiële positie van Fers is kwetsbaar gebleken voor incidentele tegenvallers en vraagt om structurele verbetering om continuïteit op langere termijn te waarborgen. Het structureel hogere prijspeil door inflatie en verzwaring van het functiehuis kan op termijn niet binnen de eigen begroting worden opgevangen en vraagt overleg met onze financiers over de toekomstige financiële bijdrage. In 2023 zetten we bij Fers in op de verdere transitie van aanbod naar vraag gestuurde organisatie, een solide omzetontwikkeling en kwaliteit van dienstverlening. Wij ontwikkelen hiervoor sturingsindicatoren op gebied van risicobeheersing, contractmanagement, klanttevredenheid en ontwikkeling medewerkers.

Sandra van Gaalen Directeur-bestuurder

VERGELIJKENDE KENGETALLEN

Fers

A. SOLVABILITEIT

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de organisatie in staat is op lange termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitspositie geeft de situatie weer per einde boekjaar, en is dus een momentopname.

	2022	2021	2020	2019
Verhouding eigen vermogen / totaal vermogen	55%	56%	63%	51%
Verhouding eigen vermogen / vreemd vermogen	120%	126%	171%	103%
Verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen	45%	44%	37%	49%

B. LIQUIDITEIT

De liquiditeit geeft de mate aan waarin de organisatie in staat is op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De liquiditeitspositie geeft de situatie weer per einde boekjaar, en is dus een momentopname.

Het kengetal wordt bepaald door de verhouding tussen de kortlopende vorderingen en -schulden.

	2022	2021	2020	2019
Current ratio	0,87	1,12	1,22	0,89
Netto werkkapitaal	€ -118.647	€ 126.439	€ 167.006	€ -80.398

C. OMZET EN RENTABILITEIT

De rentabiliteit geeft het rendement aan dat de organisatie in het boekjaar heeft behaald.

	2022	2021	2020	2019
Winst-marge (Winst / Totale omzet)	-5,7%	0,0%	5,7%	2,3%
Rentabiliteit totaal vermogen (Winst / Totaal verm.)	-13,2%	-0,1%	11,9%	5,5%

D. PERSONEEL

	2022	2021	2020	2019
Aantal fte's obv urenregistratie	41,88	40,81	44,39	48,16
Omzet per 1 fte medewerker	€ 114.878	€ 115.288	€ 104.243	€ 99.901
Omzet per 1 fte medewerker (excl. prov. subsidie)	€ 31.249	€ 33.571	€ 30.308	€ 34.787
Personeelskosten per 1 fte medewerker *	€ 71.558	€ 68.088	€ 64.804	€ 62.839
Personeelskosten per € 100,-- omzet *	€ 62,29	€ 59,06	€ 62,17	€ 62,90

* Personeelskosten gecorrigeerd voor bijzondere en/of incidentele posten

Raad van Toezicht Jaarverslag 2022

Samen naar de allerbeste versie van Fryslân

Het is voor de Raad van Toezicht een betekenisvolle taak om Fers in haar missie te versterken door uitvoering te geven aan het zijn van een goede werkgever voor de directeur-bestuurder en toezicht te houden op het beleid, de uitvoering daarvan en de algemene gang van zaken in de organisatie; goedkeuring te verlenen aan strategische plannen, de begroting en jaarrekening en een sparringpartner te zijn voor de directeur-bestuurder. Daarbij gaan wij uit van de acht principes van de Governance Code Cultuur en de geldende wettelijke kaders. Het naleven ervan is vastgelegd in het reglement Raad van Toezicht en de Statuten van de Stichting.

Visie op toezichthouden

De RvT ziet er in de eerste plaats op toe dat Fers haar belofte waarmaakt. Als betrokken toezichthouders dragen we bij aan de maatschappelijke opgaven van Fers en haar partners en aan de continuïteit van de organisatie. De RvT geeft daarbij op transparante wijze ruimte en vertrouwen aan de bestuurder om de organisatie uit te dagen. Daarbij wil de RvT graag verbindend zijn in het belang van Fers, zowel intern als met de externe stakeholders. Op deze wijze kan de informatie goed opgehaald worden om de rol als sparringpartner voor de bestuurder adequaat te kunnen vervullen en deze waar nodig scherp te houden.

De RvT heeft in 2022 haar visie herijkt en deze vastgelegd in een toezichtplan. Deze vormt de leidraad voor de wijze waarop wij het toezichthouden vormgeven. Daarbij heeft de RvT de ambitie uitgesproken om een doorontwikkeling te maken van toezichthouden vanuit het systemische perspectief naar toezichthouden vanuit het maatschappelijk perspectief. Het systemisch perspectief legt de focus mee op kaders, randvoorwaarden en 'hygiënfactoren' om goed toezicht te kunnen houden; bij toezichthouden vanuit het maatschappelijk perspectief is er meer aandacht voor de maatschappelijke impact van Fers in relatie tot de strategie. Dit laatste sluit in onze ogen beter aan bij de positie van Fers. De directeur-bestuurder is nauw betrokken geweest bij het opstellen van het toezichtplan.

Terugblik 2022

In deze paragraaf blikken we terug op 2022, een jaar waarin ieder vanuit een eigen expertise zag hoe de uitgaven bijdroegen aan het realiseren van de doelen van Fers en daardoor bijdroegen aan de brede welvaart van de inwoners van de provincie Fryslân.

Een terugkerend item is de evaluatie van de RvT. Dit is het ene jaar een begeleide evaluatie en het andere jaar een zelfevaluatie. Dit jaar stond de zelfevaluatie in februari op het programma. Hier vloeide uit voort het volgen van een training welke leidde, gelet op de maatschappelijke ontwikkelingen, tot geactualiseerde portefeuilles:

- Netwerken & Positioneren (Engelien Reitsma)
- Innovatie, Cultureel-Maatschappelijk domein (Jolanda Seinen)
- Governance, Organisatie & Verandering (Corrie van Noort)
- Digitale strategie (vacature per 1-1-2023)
- Financiën & maatschappelijke impact (vacature per 1-1-2023)

In 2022 heeft het functionerings- en beoordelingsgesprek plaatsgevonden met de directeur-bestuurder. De RvT complimenteert Sandra van Gaalen voor haar inzet en deskundigheid in een tijd die voor menig organisatie gepaard gaat met flinke uitdagingen. De tijdelijke aanstelling is dan ook omgezet in een vast dienstverband. De directeur-bestuurder en de voorzitter van de RvT spreken elkaar meestal maandelijks en weten elkaar ook buiten deze momenten te vinden wanneer er zich vragen voordoen. De verdeling van taken en bevoegdheden tussen bestuur en RvT zijn vastgelegd. Daarnaast vinden beiden het belangrijk om het gesprek aan te gaan over rol, taken en bevoegdheden wanneer er vragen leven.

De vicevoorzitter heeft overleg gevoerd met de OR en neemt hen mee in relevante ontwikkelingen zoals het werven en benoemen van een nieuw RvT-lid. Tijdens het overleg is onder andere aandacht voor goed werkgeverschap en integriteit.

Er zijn twee vacatures geweest binnen de Raad van Toezicht en hierbij is een eventuele belangenverstrengeling getoetst. Gedurende 2022 hebben zich geen vragen voorgedaan rondom belangenverstrengeling of tegenstrijdige belangen. Voor de nieuwe leden is er een introductieprogramma dat bestaat uit gesprekken binnen de organisatie, het verkennen van de invulling van de rol, het delen van relevante stukken en een aantal voorbereidende gesprekken op de vergaderingen.

De jaarcyclus kent een vergadercyclus met een aantal vaste agendapunten (begroting, jaarrekening, overleg met de OR). Daarnaast bepalen actuele, interne en externe, gebeurtenissen een deel van de agenda. Ten slotte agendeert de RvT zelf punten die van belang zijn voor de toekomst van Fers; dit jaar waren dit duurzaamheid, diversiteit en inclusie.

De RvT heeft in 2022 vier officiële vergaderingen belegd. Voorafgaand aan de vergadering bespreekt de RvT een half uur gezamenlijk voor, zodat vragen vooraf geïnventariseerd kunnen worden en prioriteiten besproken. Na afloop is er een nazit gezamenlijk met de bestuurder om de kwaliteit van de vergadering te beoordelen. Aan de orde kwamen onder meer:

Februari:

We bespreken de audit 'Kwaliteit in Beeld' van de Certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk en feliciteren alle Fers medewerkers met het behaalde certificaat. Ook bespreken we de financiële rapportage en het plan van aanpak met betrekking tot accountbeheer. De RvT vraagt aandacht voor impactmeting en een van de leden volgt de verdiepingsmodule Toezicht op maatschappelijke impact. Eind februari wordt de concept jaarrekening 2021 besproken. De RvT constateert dat het harde werken is beloond en dat er een omslag zichtbaar is. Aandachtspunten blijven het terugbrengen van het verlofsaldo en het bespreken (besteding) van de onderbesteding met de provincie. Vanwege corona zijn de bestedingen namelijk anders gelopen dan gepland en er zijn goede ideeën om het budget te besteden.

April:

Het opstellen van de jaarrekening is niet naar behoren verlopen en heeft veel tijd en extra geld gekost. Een goede evaluatie is noodzakelijk voor verbetering. De RvT keurt het besluit van de bestuurder tot vaststelling van de jaarrekening goed. Ook wordt de nieuwe provinciale aanlevertermijn voor aanvragen en vaststellen subsidies besproken, en de consequenties die dat heeft voor onze rapportagecyclus. In de bespreking van het accountplan vraagt de RvT aandacht voor continuïteit, haalbaarheid en oog voor de volle breedte van dienstverlening. De Bestuurder neemt de RvT mee in het organisatieplan dat een aanvulling is op het meerjarenbeleidsplan (2021-2024). De RvT constateert dat het overzicht met activiteiten veel informatie bevat, een concreet beeld geeft en de samenhang van verschillende projecten weergeeft. Bij de bespreking van het rooster van aftreden geeft voorzitter Frans Kloosterman aan niet beschikbaar te zijn voor een tweede termijn vanaf 2023. Vicevoorzitter Corrie van Noort is wel beschikbaar voor de tweede termijn. We starten de wervingscampagne voor leden RvT op.

Augustus:

Voorzitter Frans Kloosterman besluit om persoonlijke redenen eerder, per 1 juni 2022, afscheid te nemen van de RvT. Engelen Reitsma neemt zijn taken over als interim-voorzitter, vooralsnog tot het einde van 2022. De conceptbegroting 2023 sluit op een positief resultaat, maar het wordt een uitdaging om eventuele tegenslagen op te vangen. Geadviseerd wordt om een scenario uit te werken voor het opvangen van tegenvallers; ontwikkelingen te monitoren voor risicobeheersing. De omzetdoelstelling wordt mede op voorstel van de RvT verlaagd, zodat er meer ruimte is voor focus op het verhogen van de kwaliteit van dienstverlening waaruit een verhoging van omzet kan voortvloeien. De RvT keurt het besluit van de bestuurder om de begroting vast te stellen goed. De accountant heeft meegedeeld de controleopdracht 2022 te willen beëindigen. Dit komt als een onaangename verrassing die ook de partners van Fers treft. Op de voorgestelde interventies om het proces te verbeteren reageert de accountant negatief. De accountant erkent de eigen (ontoereikende) rol in escalatie. Besloten wordt om het selectietraject voor een nieuwe accountant te starten. De borging van het thema compliance is besproken en aan de hand van beoordelingsvragen agenderen we het onderwerp. De notitie diversiteit en inclusie is besproken evenals de strategische personeelsplanning.

November

Dennis de Jong wordt benoemd als lid van de RvT met de portefeuille digitale strategie per 1 januari 2023, en woont deze vergadering alvast bij. De portefeuille financiën & maatschappelijke impact is nog niet ingevuld en wordt opnieuw uitgezet. Het jaarlijkse overleg met de OR vindt plaats, en we spreken over functiehuis, organisatiestructuur, financiën en professionalisering.

Het toezichtplan wordt vastgesteld en gepubliceerd op de website. Besloten wordt om het voorzitterschap van Engelen Reitsma te verlengen met een jaar tot eind 2023. Er is een nieuwe accountant geselecteerd en het proces is positief verlopen. De voorzitter ondertekent de opdrachtbevestiging. Ook zijn kwartaalrapportage en jaarplan 2023, de provinciale netwerkagenda 2022/2023 en het functiehuis besproken. Tenslotte is gespard over de strategische personeelsplanning en de verbeteraanpak facilitaire dienstverlening.

Betrokkenheid van de RvT

Leden van de Raad van Toezicht voelen zich betrokken bij de organisatie en wonen activiteiten bij die door Fers worden georganiseerd. De blikverruimersessies bijvoorbeeld of de kerstborrel. De RvT vindt het ook belangrijk om geluiden van buiten de eigen organisatie te horen. Zo heeft de voorzitter op 17 augustus een bijeenkomst bijgewoond met de RvT's van het Fries Bibliothekennetwerk (FBN) en onze gezamenlijke accountant en is er op 7 oktober een vervolgoverleg geweest met de voorzitters van de RvT's van het FBN om te kijken hoe we elkaar onderling kunnen versterken. Dit leidde tot vervolgafspraken in 2023.

De RvT-leden zijn regelmatig sparringpartner voor de bestuurder, maar ook in het contact met medewerkers van Fers. Een voorbeeld hiervan is een sessie met een aantal leden van de RvT en medewerkers van Fers over diversiteit en inclusie. Een ander voorbeeld is een gesprek over de organisatiestructuur.

RvT-lid Jolanda Seinen heeft een studiedag Toezicht op maatschappelijke impact gevolgd.

Samenstelling RvT				
Naam	Functie	Nevertaken	Portefeuille	Benoeming en jaar van herbenoeming/afstreden
Frans Jan Kloosterman	Voorzitter	Eigenaar De Hylper VOF interim-management en coaching. Voorzitter hoofdbestuur Bond van de Friese vogelwachten.	Bestuurlijk	Feb 2019-jun 2022
Corrie van Noort	Vice voorzitter; contact OR	Manager NHL Stenden. Lid regionale adviesraad KvK Noord Nederland. Lid algemeen bestuur Wetterskip Fryslân.	Governance	feb 2019-2023 Voordracht OR
Engelien Reitsma	Lid tot 1 juni 2023, voorzitter ad interim tot eind 2022, voorzitter tot eind 2023	Manager Marketing, Communication & International Affairs Rijksuniversiteit Groningen/Campus Fryslân. Eigenaar Simmertwirre	Marketing Communicatie, Digitalisering	2021-2025
Jolanda Seinen	Lid	Sociaal ondernemer, Kracht van Beleving.	Ondernemer Cultureel/ Maatschappelijk	2021-2025
Jan Lolke Dijkstra	Adviseur*	Directeur-eigenaar Gearwurk BV accountants en advies; registeraccountant.	Financiën	2021-2022

* Om de financiële kennis te borgen heeft de RvT in 2020 besloten, na het verlopen van de maximale zittingstermijn van lid Jan Lolke Dijkstra, deze aan te houden als adviseur van de RvT. In 2022 heeft een herijking geleid tot de portefeuille financiën en maatschappelijke impact waarvoor een nieuw lid is geworven. Leden van de raad zijn maximaal eenmaal herbenoembaar, hetgeen neerkomt op een maximale zittingstermijn van acht jaar.

Woord van dank

De Raad van Toezicht spreekt haar dank uit naar alle medewerkers en partners van Fers, die zich in het afgelopen jaar met hart en ziel hebben ingezet om Fryslân een stukje mooier te maken.

Leeuwarden, februari 2023

Voorzitter Raad van Toezicht Fers

Jaarrekening

2022

BALANS PER 31 DECEMBER 2022

Fers

na resultaatbestemming

ACTIVA	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
1. Materiële vaste activa		
Gebouwen/terreinen	€ 1.191.418	€ 1.194.540
Machines/installaties	€ 29.956	€ 35.408
Overige bedrijfsmiddelen	€ 52.091	€ 72.588
Totaal materiële vaste activa	€ 1.273.464	€ 1.302.536
2. Vlottende activa		
2a. Voorraden	€ 8.374	€ 6.009
2b. Debiteuren	€ 222.403	€ 372.498
2c. Overige vorderingen	€ 126.987	€ 127.380
2d. Liquide middelen	€ 448.000	€ 719.257
Totaal vlottende activa	€ 805.764	€ 1.225.144
Totaal activa	€ 2.079.227	€ 2.527.680
PASSIVA		
	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
3. Eigen vermogen		
3a. Stichtingskapitaal	€ 45	€ 45
3b. Algemene Reserve	€ 858.738	€ 993.523
3c. Bestemmingsreserves	€ 276.586	€ 415.284
Totaal eigen vermogen	€ 1.135.370	€ 1.408.852
4. Voorzieningen	€ 19.446	€ 20.123
5. Langlopende schulden	€ 0	€ 0
6. Kortlopende schulden		
6a. Crediteuren	€ 372.479	€ 467.715
6b. Overige schulden	€ 551.932	€ 630.990
Totaal kortlopende schulden	€ 924.411	€ 1.098.705
Totaal passiva	€ 2.079.227	€ 2.527.680

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022
Fers

	Jaarrekening 2022		Begroting 2022		Jaarrekening 2021
BATEN					
7. Provinciale boekjaarsubsidie	€ 3.463.992	€	3.406.387	€	3.300.095
8. Opbrengst dienstverlening	€ 1.262.080	€	1.161.587	€	1.189.694
9. Opbrengst projecten	€ 46.560	€	133.979	€	180.191
10. Overige opbrengsten	€ 38.201	€	27.030	€	34.371
Totaal baten	€ 4.810.833	€	4.728.983	€	4.704.351
LASTEN					
11. Personeelskosten	€ 3.129.189	€	3.049.976	€	2.876.566
12. Automatiseringskosten	€ 466.525	€	448.658	€	479.572
13. Kosten kennis en innovatie	€ 808.392	€	438.647	€	490.113
14. Huisvestingskosten	€ 166.275	€	176.174	€	159.059
15. Kosten collectie en media	€ 46.655	€	69.953	€	85.362
16. Projectkosten	€ 50.613	€	143.979	€	318.482
17. Afschrijvingen	€ 48.364	€	58.826	€	46.354
18. Bestuur- en organisatiekosten	€ 110.408	€	128.245	€	63.870
19. Transportkosten	€ 93.999	€	78.500	€	81.387
20. Bureaunkosten	€ 33.489	€	35.470	€	29.650
21. Administratiekosten	€ 127.877	€	76.494	€	70.267
Totaal lasten	€ 5.081.788	€	4.704.922	€	4.700.681
	€ -270.955	€	24.061	€	3.670
22. Rentebaten	€ -833	€	50	€	-1.291
23. Rentelasten	€ -1.695	€	-1.698	€	-4.344
Resultaat voor belastingen	€ -273.483	€	22.413	€	-1.965

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022

Fers

	Jaarrekening 2022	Begroting 2022	Jaarrekening 2021
Resultaatbestemming			
<u>Onttrekking reserves</u>			
Algemene reserve	€ 134.785	€ -	€ -
Reserve Productontwikkeling	€ 4.054	€ -	€ 10.410
Reserve Mobiliteit	€ -	€ -	€ -
Reserve Groot Onderhoud	€ 2.440	€ 4.645	€ 1.397
Reserve Provinciaal Beleid	€ 127.013	€ -	€ -
	€ 268.292	€ 4.645	€ 11.807
<u>Toevoeging reserves</u>			
Algemene reserve	€ -	€ 27.058	€ 9.842
Reserve Productontwikkeling	€ -	€ -	€ -
Reserve Mobiliteit	€ -	€ -	€ -
Reserve Groot Onderhoud	€ -	€ -	€ -
Reserve Provinciaal Beleid	€ -5.191	€ -	€ -
	€ -5.191	€ 27.058	€ 9.842
Totaal resultaatbestemming	€ -273.483	€ 22.413	€ -1.965

KASSTROOMOVERZICHT 2022
Fers

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
Kasstroomoverzicht		
Bedrijfsresultaat	€ -270.955	€ 3.670
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	€ 48.364	€ 46.354
Mutatie Voorzieningen/Reserve	€ -676	€ 1.506
Mutaties werkkapitaal:		
Mutatie vorderingen	€ 149.655	€ -172.773
Mutatie voorraden	€ -2.365	€ -395
Mutatie kortlopende schulden	<u>€ -174.291</u>	<u>€ 352.914</u>
	<u>€ -27.001</u>	<u>€ 179.745</u>
	€ -250.268	€ 231.275
Ontvangen interest	€ -	€ -
Betaalde interest	<u>€ -1.698</u>	<u>€ -3.395</u>
	<u>€ -1.698</u>	<u>€ -3.395</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	€ -251.966	€ 227.880
Investerings in materiële vaste activa	<u>€ -19.291</u>	<u>€ -26.855</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	€ -19.291	€ -26.855
Aflossing langlopende schulden	<u>€ -</u>	<u>€ -59.606</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	€ -	€ -59.606
Toename/afname geldmiddelen	<u>€ -271.257</u>	<u>€ 141.419</u>
Saldo liquide middelen 1 januari	€ 719.257	€ 577.816
Saldo liquide middelen 31 december	<u>€ 448.000</u>	<u>€ 719.257</u>
Mutatie liquide middelen	€ -271.257	€ 141.441

Algemeen**Voornaamste activiteiten**

Stichting Fers (voorheen Bibliotheekservice Fryslân) is opgericht op 16 maart 1961 en is statutair gevestigd te Leeuwarden. De stichting heeft ten doel het ondersteunen van de bibliotheken in Fryslân bij beleidsontwikkeling; het verrichten van facilitaire diensten en het aanbieden van producten aan de bibliotheken in Fryslân, alsmede natuurlijke partnerorganisaties van bibliotheken als (sociaal)culturele instellingen, onderwijs, overheden en welzijnsorganisaties; het entameren van vernieuwingsprojecten ten behoeve van de bibliotheken in Fryslân; het bevorderen van de relatie tussen het bibliotheekwerk in Fryslân en het landelijk bibliotheekwerk; en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, richtlijn 640 "Organisatie zonder winststreven" en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Continuïteit

De jaarrekening 2022 is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling**Algemeen**

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Projectsubsidies zijn van tijdelijke aard en worden doorgaans ontvangen van overheden of van organisaties die in overwegende mate gefinancierd worden door overheden.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's zijn overgedragen aan de koper. Directe kosten worden toegerekend aan een specifieke activiteit, indirecte kosten worden in evenredige mate omgeslagen op basis van de directe kosten per activiteit (uitzonderingen zijn genoemd bij de verantwoording provinciale subsidie).

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de stichting.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd indien de rechtspersoon beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de stichting het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Indien sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

De stichting maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

Materiële vaste activa

De bedrijfsgebouwen en -terreinen en andere vaste bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Over terreinen wordt niet afgeschreven.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Materiële vaste activa (vervolg)

De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

Overheidssubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de overheidssubsidies betrekking hebben.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage van de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de gebruiksduur. De toegepaste afschrijvingspercentages worden genoemd bij de toelichting op de balanspost.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd, indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderverslies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderverslies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderverslies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderverslies voor het actief zou zijn verantwoord.

Onderhanden projecten

In de waardering van onderhanden projecten worden de kosten die direct betrekking hebben op het project (zoals personeelskosten voor werknemers direct werkzaam aan het project en andere externe kosten die bij de uitvoering van het project worden gebruikt), begrepen.

De toerekening van opbrengsten en kosten op onderhanden projecten geschiedt naar rato van de verrichte prestaties bij de uitvoering van het werk ('percentage of completion'-methode) per balansdatum. Uitgaven die verband houden met projectkosten die na de balansdatum tot te verrichten prestaties leiden, worden als activa verwerkt indien het waarschijnlijk is dat ze in een volgende periode zullen leiden tot opbrengsten. Verwachte verliezen op onderhanden projecten worden onmiddellijk in de staat van baten en lasten als last verwerkt.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling**Voorraden**

Voorraden handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs volgens de FIFO-methode of lagere opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Na eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Eigen vermogen Stichtingskapitaal

Het ingebrachte beginkapitaal bij oprichting van de stichting.

Algemene reserve

Reserve waarin het resultaat na resultaatbestemming wordt gemuteerd. Het betreft in beginsel een vrije reserve, eventuele beperkingen kunnen zijn opgelegd door de subsidieverstrekker in de subsidievoorwaarden. Hiertoe wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Bestemmingsreserve

Reserve waaraan een beperkte bestedingsmogelijkheid is gegeven door het bestuur van de stichting. Dotaties aan en onttrekkingen ten laste van deze reserves vinden plaats door middel van de resultaatbestemming. De beperkte doelstelling van de reserve wordt uiteengezet in de toelichting op de balans.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Langlopende en kortlopende schulden

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Na eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode. Indien er geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling**Opbrengstverantwoording**

Opbrengsten worden alleen verantwoord als er een redelijke zekerheid bestaat dat toekomstige voordelen naar de stichting zullen toevloeien en dat deze voordelen betrouwbaar kunnen worden ingeschat.

Zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat van een onderhanden project, worden de projectopbrengsten en -kosten als opbrengsten en kosten in de staat van baten en lasten verwerkt naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum.

Onder projectopbrengsten wordt verstaan de in het contract overeengekomen opbrengst indien en voor zover het waarschijnlijk is dat de opbrengsten zullen worden gerealiseerd en betrouwbaar kunnen worden bepaald.

De mate waarin prestaties van een onderhanden project zijn verricht wordt bepaald aan de hand van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Indien het resultaat van een onderhanden project niet betrouwbaar kan worden bepaald, worden de projectopbrengsten slechts verwerkt tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald. Verwachte verliezen op projecten worden onmiddellijk in de staat van baten en lasten opgenomen.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten. Zodra de beschikking binnen is worden zij verantwoord als subsidie opbrengsten. Subsidies ter compensatie van door de stichting gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de stichting voor de kosten van een actief worden systematisch in de staat van baten en lasten opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de Staat van baten & lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen.

Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting. De verplichting uit hoofde van beloningen tijdens dienstverband wordt gewaardeerd tegen nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Pensioenlasten

De pensioenverplichtingen aan de werknemers zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Pensioenfonds Openbare Bibliotheken (POB). Het betreft een middelloonregeling, waarbij het pensioen afhankelijk is van het salaris en het aantal deelnemersjaren. Als de financiële middelen van het pensioenfonds het toelaten, wordt het pensioen jaarlijks geïndexeerd. De actuele beleidsdekkingsgraad (gem. dekkingsgraad afgelopen 12 maanden) van het POB bedraagt per balansdatum 132,5%. De over het boekjaar verschuldigde premie wordt ten laste van het resultaat gebracht. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. Verder wordt beoordeeld of er naast de premie andere verplichtingen zijn uit toezeggingen aan werknemers. In dat geval wordt een voorziening opgenomen.

De stichting heeft per balansdatum geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij pensioenfonds, anders dan het effect van eventuele hogere toekomstige premies. Voor pensioenfonds gelden financiële spelregels. Daarin zijn eisen opgenomen waaraan de financiële positie moet voldoen. Gedurende 2022 was de beleidsdekkingsgraad hoger dan het vereiste niveau en had het pensioenfonds voldoende buffers om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen.

Cao-partijen hebben begin 2022 een opdrachtaanvaardingsovereenkomst gesloten met het Pensioenfonds Openbare Bibliotheken (POB) voor een periode van twee jaar (2022 en 2023). De totale pensioenpremie stijgt met 1% naar 20,7%. Van die 1% komt 0,75% voor rekening van de werkgever en 0,25% voor rekening van de werknemer. De door POB vast te stellen deelnemersbijdrage bedraagt in 2022 circa 7,93% van de pensioengrondslag. Het opbouwpercentage ouderdomspensioen stijgt van 1,40% naar 1,55%. Het opbouwpercentage partnerpensioen stijgt van 0,98% naar 1,085%. Het wezenpensioen wordt evenredig verhoogd, ook voor toekomstige deelnemersjaren.

Leasing

De stichting kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Ontvangen rente en betaalde interest wordt opgenomen onder kasstroom uit operationele activiteiten.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

Fers

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	Gebouwen / Terreinen	Machines / Installaties	Ov. Bedrijfs- middelen	Totaal
<i>Boekwaarde per 1 januari:</i>				
Aanschafwaarde	€ 2.237.135	€ 98.740	€ 335.689	€ 2.671.564
Cumulatieve afschrijvingen	€ -1.042.595	€ -63.332	€ -263.101	€ -1.369.027
Boekwaarde per 1 januari	€ 1.194.540	€ 35.408	€ 72.588	€ 1.302.537
<i>Mutaties boekjaar:</i>				
Investeringen	€ 3.625	€ -	€ 15.666	€ 19.291
Afschrijvingen	€ -6.748	€ -5.452	€ -36.164	€ -48.364
	€ -3.123	€ -5.452	€ -20.498	€ -29.073
<i>Stand per 31 december:</i>				
Aanschafwaarde	€ 2.240.760	€ 98.740	€ 351.355	€ 2.690.855
Cumulatieve afschrijvingen	€ -1.049.343	€ -68.784	€ -299.264	€ -1.417.391
Boekwaarde per 31 december	€ 1.191.418	€ 29.956	€ 52.091	€ 1.273.464
Afschrijvingspercentages	2,5-10%	10-20%	10-20%	

Overzicht van investeringen

	Werkelijk	Begroting
Gebouwen/terreinen	€ 3.625	€ 30.000
Machines/installaties	€ -	
Computers, hard- en software	€ 12.767	€ 33.500
Kantoorinrichting en -meubilair	€ 2.899	€ 20.000
Totaal investeringen	€ 19.291	€ 83.500

Toelichting op de mutaties in de materiële vaste activa

Gerealiseerde investeringen in 2022 zijn lager dan begroot. Investeringen in ICT hardware vielen grotendeels onder de investeringsgrens waardoor deze rechtstreeks ten laste van de exploitatie zijn gebracht. Investeringen in inrichting en meubilair zijn mede afhankelijk van de implementatie van het nieuwe thuiswerkbeleid dat nog invulling moet krijgen.

Het bedrijfspand aan de Zuiderkruisweg is februari 2020 getaxeed en geschat op een marktwaarde van € 1.400.000 vrij van huur en gebruik.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

Fers

ACTIVA

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
2. Vlottende activa		
2a. Voorraden	€ 8.374	€ 6.009
2b. Debiteuren	€ 222.403	€ 372.498
Overige vorderingen	€ 55.512	€ 27.037
Onderhanden werk projecten	€ 11.771	€ 51.714
Rente	€ -	€ -
Omzetbelasting	<u>€ 59.705</u>	<u>€ 48.629</u>
2c. Overige vorderingen	€ 126.987	€ 127.380
Rekening Courant	€ 339.492	€ 490.371
Spaarrekening	<u>€ 108.508</u>	<u>€ 228.886</u>
2d. Liquide middelen	€ 448.000	€ 719.257
Totaal Vlottende activa	<u>€ 805.764</u>	<u>€ 1.225.144</u>

Toelichting op de mutaties in de vlottende activa

2b. Debiteuren

Het debiteurensaldo bestaat voor ongeveer 65% uit vorderingen op bibliotheken in het Friese netwerk in het kader van (maatwerk)dienstverlening. Een voorziening dubieuze debiteuren is niet nodig geacht.

2c. Overige vorderingen

Voor de toelichting onderhandenwerk projecten wordt verwezen naar de kortlopende schulden.

2d. Liquide middelen

De banktegoeden worden gehouden bij de Rabobank en ABN AMRO Bank. Deze tegoeden staan ter vrije beschikking.

In maart 2020 is met de Rabobank een kredietfaciliteit van € 250.000 overeengekomen op de rekening-courant, waarvoor als zekerheid het eerste hypotheekrecht op het pand Zuiderkruisweg 4 is verstrekt.

PASSIVA**3. Eigen vermogen**

Verloop overzicht eigen vermogen, na voorgestelde resultaatverdeling.

	Saldo per		Toevoeging		Onttrekking		Saldo per	
	31-12-2021						31-12-2022	
3a. Stichtingskapitaal	€	45	€	-	€	-	€	45
3b. Algemene Reserve	€	993.523	€	-	€	134.785	€	858.738
3c. Bestemmingsreserves								
Reserve Productontwikkeling	€	72.794	€	-	€	4.054	€	68.740
Reserve Mobiliteit	€	83.032	€	-	€	-	€	83.032
Reserve Groot Onderhoud	€	110.748	€	-	€	2.440	€	108.308
Reserve Provinciaal Beleid	€	148.710	€	-5.191	€	127.013	€	16.506
	€	415.284	€	-5.191	€	133.507	€	276.586
Totaal eigen vermogen	€	1.408.852	€	-5.191	€	268.292	€	1.135.370

Toelichting op de mutaties in de reserves**Algemene Reserve**

De onttrekking/dotatie aan de algemene reserve betreft het gedeelte van het exploitatieresultaat dat resteert na verwerking van de onttrekking/dotatie aan de bestemmingsreserves.

Reserve Productontwikkeling

Tot de vorming van de reserve productontwikkeling is besloten in 2011. Doelstelling van deze reserve is het financieren van de ontwikkeling van zowel bestaande als nieuwe activiteiten, producten en diensten.

In 2022 zijn een aantal extern gefinancierde projecten afgerond, waarbij per saldo de externe projecten met een negatief resultaat van € 4.054 zijn afgesloten. Belangrijkste projecten hierbij betreft Glassroom en What the future wants die met een klein negatief resultaat zijn afgesloten.

Reserve Mobiliteit

De reserve mobiliteit is gevormd in 2009. Doelstelling van deze reserve is het financieren van de begeleiding van in-, door- of uitstroom van medewerkers naar een passende werkplek binnen of buiten de organisatie.

Gedurende het boekjaar hebben er geen mutaties plaatsgevonden, en per ultimo boekjaar sluit de reserve licht boven het gewenste niveau van 3% van de directe personeelskosten waardoor geen additionele dotatie of onttrekking nodig is.

PASSIVA**3. Eigen vermogen (Vervolg)****Reserve Groot Onderhoud**

Met ingang van 2020 is voor het groot onderhoud een reserve gevormd voor het onderhoud dat via de materiële vaste activa wordt verwerkt. Tot 2020 werd het groot onderhoud financieel volledig verwerkt via de onderhoudsvoorziening. De bestaande voorziening groot onderhoud is middels een stelselwijziging omgezet in een reserve groot onderhoud.

Het bedrag dat via de resultaatbestemming ten laste van deze reserve wordt gebracht is het afschrijvingsdeel van het geactiveerde schilderwerk van de buitenkant en herstel gevelbeplating van het pand dat in 2021/2022 is uitgevoerd.

Reserve Provinciaal Beleid

De reserve provinciaal beleid is in 2014 gevormd en heeft als doel te fungeren als reserve voor de mogelijke over- of onderbesteding van activiteiten die onderdeel zijn van de provinciale subsidiebeschikking.

Per begin boekjaar 2022 heeft de Reserve Provinciaal Beleid een saldo van € 148.710. Dit is het bedrag dat over de beleidsperiode 2017-2020 is onderbesteed op de provinciale boekjaarsubsidie. Voor de besteding van deze bestemmingsreserve is door Fers een projectplan ingediend in het kader van de voortzetting van het project "Leen een Fries". In het boekjaar 2022 is aan dit project € 127.013 besteed.

Voor 2022 was een boekjaarsubsidie toegekend van € 3.406.387 en een restant subsidie uit 2021 van € 57.605, in totaal is besteed aan subsidiabele producten conform de productafrekening € 3.469.183,- ; per saldo een lichte overbesteding van € 5.191,-. Dit bedrag is als opbrengst boekjaarsubsidie opgenomen en via de resultaatbestemming toegevoegd aan de Reserve Provinciaal Beleid.

Zowel de mutatie van de Reserve Provinciaal Beleid als de hoogte van deze reserve voldoet aan de van kracht zijnde algemene subsidievoorwaarden van de provincie Fryslân (2013).

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

Fers

PASSIVA**4. Voorzieningen***Verloopoverzicht voorzieningen*

		Saldo per			Saldo per
		31-12-2021	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2022
Voorziening jubilea	€	20.123 €	2.254 €	2.930 €	19.446
Totaal voorzieningen	€	20.123 €	2.254 €	2.930 €	19.446

Toelichting op de mutaties in de voorzieningen**Voorziening jubilea**

Deze voorziening betreft de verplichtingen voor beloningen tijdens het dienstverband, die niet binnen twaalf maanden worden uitbetaald (jubileumuitkeringen). Deze voorziening is met ingang van het boekjaar 2007 opgenomen en is in het verslagjaar belast voor een jubileumuitkering aan één of meer medewerkers. De voorziening is per ultimo boekjaar geactualiseerd naar de op dat moment geldende verplichting.

PASSIVA**Vreemd vermogen****5. Langlopende schulden****Overzicht geldleningen**

Geldlening verstrekt door			Lening	Saldo per	Aflossing	Saldo per
Type lening, jaar van afsluiting		rente %	bedrag	31-12-2021	2022	31-12-2022
Vervaldatum	looptijd					
Bank Nederlandse Gemeenten						
lineair	1993		€ 565.807	€ 29.779	€ 29.779	€ 0
15 juni	29 jaar	4,43%				
Bank Nederlandse Gemeenten						
lineair	2003		€ 566.706	€ 29.827	€ 29.827	€ -0
1 oktober	19 jaar	4,45%				
Totaal				€ 59.606	€ 59.606	€ 0
Aflossingsverplichtingen 2022 onder kortlopende schulden				€ 59.606		€ -
Totaal langlopende schulden				€ 0		€ 0
Aflossingsverplichtingen 2023						€ 0

De provincie Friesland heeft zich garant gesteld voor beide leningen.
Fers heeft ten behoeve van deze leningen geen zekerheden afgegeven.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

Fers

PASSIVA

	2022	2021
6. Kortlopende schulden		
6a. Crediteuren	€ 372.479	€ 467.715
6b. Overige schulden		
<i>Schulden in verband met personeel:</i>		
Te betalen vakantiegeld	€ 81.375	€ 89.501
Saldi vakantiedagen per ultimo	€ 107.654	€ 125.620
Loonheffing / UWV afrekening	€ 111.524	€ 92.915
Pensioenfondsen	€ 60.547	€ 94.851
	€ 361.101	€ 402.887
<i>Overlopende passiva:</i>		
Vooruit ontvangen bedragen	€ 74.125	€ 85.760
Nog te betalen bedragen	€ 85.355	€ 76.609
Onderhanden werk projecten	€ 31.351	€ 6.129
	€ 190.831	€ 168.497
<i>Aflossingsverplichtingen langlopende schulden < 1 jaar</i>		
	€ -	€ 59.606
	€ 551.932	€ 630.990
Totaal Kortlopende schulden	€ 924.411	€ 1.098.705

Toelichting op de mutaties in de kortlopende schulden

Vooruit ontvangen bedragen

Dit bedrag betreft incidentele bijdragen van de Provincie Fryslân op het gebied van Leen een Fries en laaggeletterdheid ten behoeve van activiteiten die in 2023 zullen plaatsvinden.

Onderhanden werk projecten

In 2022 zijn een aantal van de lopende extern gefinancierde projecten afgerond, waardoor per saldo einde boekjaar een onderhandenwerk resteert van € 19.580; projecten met een negatief saldo zijn als vordering opgenomen bij de vlottende activa onder de overige vorderingen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen:

Bourguignon - Feb. 2022 - twee Volkswagen Crafter expeditiebussen - contract 4 jr, kosten per jr € 27.302

Jacobs Douwe Egberts - Okt. 2018 - Barista One koffiemachine - contract 5 jr, kosten per jr € 1.706

Jacobs Douwe Egberts - Okt. 2018 - Cafitesse 2100 koffiemachine - contract 5 jr, kosten per jr € 1.891

Jacobs Douwe Egberts - Feb. 2019 - Cafitesse Omni koffiemachine - contract 5 jr, kosten per jr € 1.863

Engie - Dec. 2021 - Levering gas en elektriciteit - contract 2 jr. tot 31-12-2023, kosten per jr obv afname

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022

Fers

	Jaarrekening 2022	Begroting 2022	Jaarrekening 2021
--	------------------------------	---------------------------	------------------------------

BATEN

Verschillen tov de begroting

7. Provinciale boekjaarsubsidie	€ 3.463.992	€ 3.406.387	€ 3.300.095
--	--------------------	--------------------	--------------------

De provinciale boekjaarsubsidie van € 3.406.387 per jaar van de provincie Fryslân is opgenomen conform verleningsbesluit boekjaar 2022 dd. 11 januari 2022.

De subsidieverlening voor de boekjaarsubsidie betreft een maximum en is conform ingediend subsidieverzoek. De definitieve vaststelling van de subsidie volgt na indiening door Fers van de aanvraag tot vaststelling van de subsidie. Deze dient uiterlijk 30 april 2023 ingediend te worden.

De opbouw van de provinciale boekjaarsubsidie 2022 is als volgt:

Boekjaarsubsidie	€ 3.301.391	€ 3.301.391	€ 3.254.400
Provinciale subsidie taal	€ 104.996	€ 104.996	€ 45.695
Restant boekjaarsubsidie 2021	€ 57.605		
	<hr/>		
	€ 3.463.992	€ 3.406.387	€ 3.300.095

In het boekjaar 2021 is een deel van de ontvangen boekjaarsubsidie niet besteed. Dit bedrag (€ 57.605) is in mindering gebracht op de subsidie 2021 en als kortlopende schuld verwerkt in de jaarrekening 2021. In overleg met de provincie is dit bedrag in 2022 besteed op het gebied van ondersteuning provinciaal leesoffensief.

Boekjaar 2022 heeft geresulteerd in een beperkte overbesteding van € 5.191,- op de boekjaarsubsidie. Dit bedrag is als te kort verwerkt in deze jaarrekening.

8. Opbrengst dienstverlening	€ 1.262.080	€ 1.161.587	€ 1.189.694
-------------------------------------	--------------------	--------------------	--------------------

Directie & Staf: per saldo € 11.400 lager dan begroot

De opbrengsten op porto/postverwerking zijn € 12.000 lager dan begroot (hier tegenover staan ook lagere porto- en personeelskosten).

Facilitair Bedrijf: per saldo € 22.800 lager dan begroot

Opbrengst dienstverlening financiën, salaris en HR € 7.600 lager dan begroot vanwege het niet volledig realiseren van de omzettaarget, opbrengst mediaverwerking bibliotheken € 12.900 lager dan begroot vanwege lagere aankoop media door bibliotheken. Opbrengst expeditie € 10.400 hoger dan begroot. Opbrengst projectadministratie overige projecten € 11.700 lager dan begroot. Overige dienstverlening afdeling Facilitair Bedrijf in lijn met begroting.

ICT: per saldo € 48.900 lager dan begroot

Opbrengst dienstverlening systeembeheer & advies nagenoeg conform begroting, opbrengst maatwerk dienstverlening Bicat ruim onder begroting (€ 49.400).

Kennis- en Innovatiecentrum: per saldo € 183.500 hoger dan begroot

Opbrengst productontwikkeling € 142.900 hoger dan begroot als gevolg van inzet binnen landelijke projecten, detachering en externe bijdragen op de Netwerkagenda. Externe bijdragen op het gebied Meertaligheid en Jeugd € 44.000 hoger dan begroot; hier staan grotendeels ook hogere kosten tegenover.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022

Fers

	Jaarrekening 2022	Begroting 2022	Jaarrekening 2021
BATEN			
Verschillen tov de begroting			
9. Opbrengst projecten	€ 46.560	€ 133.979	€ 180.191
Overige projecten, waaronder o.a.	€ 46.560	€ 133.979	€ 159.879
- <i>Glassroom</i>	€ 22.351		€ 107.613
- <i>Techneut zoekt ontwerper</i>			€ 43.283
- <i>FryskLab</i>	€ 2.100		€ 5.015
- <i>De Pit</i>	€ 615		€ 1.755
- <i>AI parade</i>	€ 7.865		€ 1.582
- <i>Pica MakerLab</i>	€ 4.163		€ 631
- <i>Meerjarenplan M&F</i>	€ 8.868		-
Vernieuwingsprojecten, waaronder o.a.		€ -	€ 20.312
- <i>Data Detox Kit/Kids</i>			€ 14.060
- <i>Media literacy for all</i>			€ 6.252

Met ingang van boekjaar 2022 worden bij projectopbrengsten en-kosten uitsluitend extern gefinancierde projecten opgenomen. Projecten als onderdeel van de FBN vernieuwingsagenda worden opgenomen als opbrengsten en kosten binnen de boekjaarsubsidieactiviteiten.

10. Overige opbrengsten	€ 38.201	€ 27.030	€ 34.371
--------------------------------	-----------------	-----------------	-----------------

Dit betreft de jaarlijkse subsidiebijdrage die ontvangen worden van de verschillende Friese gemeentes voor Tomke waarvoor Fers penvoerder is.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022

Fers

	Jaarrekening 2022	Begroting 2022	Jaarrekening 2021
LASTEN			
Verschillen tov de begroting			
11. Personeelskosten	€ 3.129.189	€ 3.049.976	€ 2.876.566
Lonen	€ 1.995.716	€ 2.151.602	€ 2.022.616
Sociale Lasten	€ 359.075	€ 347.345	€ 317.065
Pensioenen	€ 300.302	€ 318.398	€ 294.189
Overige personeelskosten	€ 496.071	€ 299.110	€ 273.124
Af: doorbelast aan projecten	€ -21.973	€ -66.479	€ -30.428
Gemiddelde bezetting (in fte)			
Contracturen	38,74	41,35	40,05
Meer/Minder uren	0,02		-0,63
Inzet derden/stagiairs	3,12	2,06	1,39
Totaal	41,88	43,40	40,81
Gemiddelde bezetting per afdeling (in fte)			
Directie & Staf	2,81	3,11	3,16
Facilitair Bedrijf	19,30	19,15	18,55
ICT	8,57	8,72	8,82
Kennis- en Innovatiecentrum	11,20	12,42	10,27
Totaal	41,88	43,40	40,81

Fte's in de jaarrekening zijn gebaseerd op de gerealiseerde urenregistratie in AFAS, inclusief (waar van toepassing) registratie uren derden en eventuele stagiairs MBO/HBO.

Directe salariskosten € 174.800 lager dan begroot; kosten ingeleend personeel € 246.800 hoger dan begroot. Lagere directe loonkosten bij de afdelingen Facilitair Bedrijf, ICT en Kennis- en Innovatie vanwege tussentijds vertrek medewerkers en/of het niet of later invullen van vacatures.

De lagere directe salariskosten worden gecompenseerd door hogere kosten ingeleend personeel om de ontstane vacatures tijdelijk op te vangen, en de dienstverlening te kunnen continueren.

Van het beschikbare opleidingsbudget is maar gedeeltelijk gebruik gemaakt; de besteding is € 21.500 lager dan begroot. Als gevolg van de corona-periode is er structureel meer thuis gewerkt en waren er minder dienstreizen, waardoor ook de reis- en verblijfkosten € 11.400 lager zijn dan begroot.

Ten opzichte van vorig jaar zijn de overige personeelskosten per saldo € 222.950 hoger; belangrijkste verschil zijn hogere kosten ingeleend personeel (€ 263.000), hogere reis- en verblijfkosten (€ 11.800), lagere studie-/coachingkosten (€ 32.800) en het verlofsaldo is gedaald tov het voorgaande jaar met € 30.000.

Bij de overige personeelskosten zijn de interne kosten Fers op de overige projecten in mindering gebracht. Het betreft gerealiseerde uren medewerkers Fers en de opslag interne overhead (2022 totaal € 21.973; 2022 begroot totaal € 66.479; in 2021 totaal € 30.428).

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022

Fers

	Jaarrekening 2022	Begroting 2022	Jaarrekening 2021
--	------------------------------	---------------------------	------------------------------

LASTEN

Verschillen tov de begroting

12. Automatiseringskosten	€ 466.525	€ 448.658	€ 479.572
----------------------------------	------------------	------------------	------------------

Automatiseringskosten € 17.800 hoger dan begroot als gevolg van hogere licentie- en onderhoudskosten vanwege implementatie Office 365 en hoger licentiekosten AFAS.

Overige automatiseringskosten in lijn met begroting.

13. Kosten kennis en innovatie	€ 808.392	€ 438.647	€ 490.113
---------------------------------------	------------------	------------------	------------------

Kosten kennis en innovatie in totaal € 369.745 hoger dan begroot. Kosten productontwikkeling € 161.800 hoger dan begroot, mede als gevolg van de hoger dan begrote kosten Leen een Fries. Kosten extern advies € 215.100 hoger dan begroot ivmj de ondersteuning van de Netwerkagenda. Kosten marketing en communicatie € 8.900 lager dan begroot, kennisdagdelen en cct resp. € 6.100 en € 11.100 lager dan begroot.

Kosten voor educatieve programma's ook hoger dan begroot; hier staan echter ook hogere externe bijdragen van bv. Stichting Lezen en Kunst van Lezen tegenover.

14. Huisvestingskosten	€ 166.275	€ 176.174	€ 159.059
-------------------------------	------------------	------------------	------------------

Huisvestingskosten in totaal € 9.900 lager dan begroot. Kleine inventaris aankopen en kantinekosten waren resp. € 5.500 en € 2.500 lager dan begroot. Energiekosten € 2.100 lager dan begroot vanwege lager verbruik en een vast contract tot eind 2023.

Schoonmaak- en verzekeringskosten resp. € 1.700 en € 1.100 hoger dan begroot.

15. Kosten collectie en media	€ 46.655	€ 69.953	€ 85.362
--------------------------------------	-----------------	-----------------	-----------------

Kosten collectie en media in totaal € 23.300 lager dan begroot. Zowel budgetten voor volwassenen, jeugd en Fries bleven onderbested. Daarnaast waren ook de mediaverwerkingskosten € 9.100 lager dan begroot.

16. Projectkosten	€ 50.613	€ 143.979	€ 318.482
--------------------------	-----------------	------------------	------------------

Overige projecten, waaronder o.a.	€ 50.613	€ 143.979	€ 187.617
- <i>Glassroom</i>	€ 24.449		€ 107.613
- <i>Techneut zoekt ontwerper</i>			€ 54.087
- <i>FryskLab</i>	€ 930		€ 5.141
- <i>Lês No</i>			€ 6.402
- <i>What the future wants</i>	€ 2.919		€ 1.582
- <i>Pica MakerLab</i>	€ 4.163		€ 631
- <i>AI parade</i>	€ 7.865		
- <i>Meerjarenplan M&F</i>	€ 8.868		

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022

Fers

	Jaarrekening	Begroting	Jaarrekening
	2022	2022	2021

LASTEN

Verschillen tov de begroting

16. Projectkosten (Vervolg)

Vernieuwingsprojecten Totaal	€	-	€	130.864
------------------------------	---	---	---	---------

w.v. Vernieuwingsprojecten (nieuw of doorloop) o.a.:

- Leesoffensief	€	63.886
- Kwartiermaken Leven Lang leren	€	18.622
- Data Detox Kit / Kids	€	15.810
- Toolkit meertalige dBoS	€	15.459
- Routekaart meertalige bibliotheek	€	8.953
- FryskLab (in de wijk)	€	8.080

17. Afschrijvingen	€	48.364	€	58.826	€	46.354
---------------------------	----------	---------------	----------	---------------	----------	---------------

Afschrijvingen in totaal € 10.500 lager dan begroot. In de begroting was uitgegaan van een investering van in totaal € 83.500, waarvan € 19.300 is gerealiseerd. Investering in hard- en software vielen deels onder de investeringsgrens, en investering in kantoormeubilair zijn vertraagd.

18. Bestuur- en organisatiekosten	€	110.408	€	128.245	€	63.870
--	----------	----------------	----------	----------------	----------	---------------

Bestuurs- en organisatiekosten in totaal € 17.800 lager dan begroot, met als belangrijkste reden de lager dan begrote kosten in-/externe communicatie (€ 9.600) en de lagere kosten vergoeding RvT (€ 10.700) omdat bij de begroting uitgegaan was van een hoger aantal RvT leden. De bijdrage in de bureaunkosten SPN was hoger dan begroot (€ 3.200).

19. Transportkosten	€	93.999	€	78.500	€	81.387
----------------------------	----------	---------------	----------	---------------	----------	---------------

Transportkosten in totaal € 15.500 hoger dan begroot. Met name de brandstofkosten voor de expeditiedienst waren hoger dan begroot (€ 6.600) vanwege de gestegen dieselprijzen. Ook de kosten voor het landelijk vervoer waren € 2.000 hoger dan begroot; hier staan ook hogere opbrengsten tegenover, aangezien deze kosten worden doorberekend aan de bibliotheken. Lease-/huurkosten bestelbussen zijn hoger dan begroot doordat nieuwe leasebussen later worden geleverd, en meer gebruik gemaakt is van huur (€ 8.700).

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022

Fers

	Jaarrekening 2022	Begroting 2022	Jaarrekening 2021
--	----------------------	-------------------	----------------------

LASTEN

Verschillen tov de begroting

20. Bureaukosten	€ 33.489	€ 35.470	€ 29.650
-------------------------	----------	----------	----------

Bureaukosten per saldo in lijn met begroting. Kosten vaste en mobiele telefonie € 1.400 lager dan begroot. Portiekosten € 5.200 en Kantoorbenodigdheden € 2.200 lager dan begroot. Kosten drukwerk € 6.900 hoger dan begroot. Overige onderdelen redelijk in lijn met begroting.

21. Administratiekosten	€ 127.877	€ 76.494	€ 70.267
--------------------------------	-----------	----------	----------

Administratiekosten per saldo € 51.400 hoger dan begroot. Belangrijkste oorzaak van de overschrijding zijn de afgesproken meerkosten jaarwerk 2021 (€ 41.728). Ook is de inhuur externe AFAS expertise € 5.500 hoger dan begroot. Overige administratiekosten redelijk in lijn met de begroting.

22. Rentebaten	€ -833	€ 50	€ -1.291
-----------------------	--------	------	----------

Bij de rentebaten is net als in 2021 sprake van een negatief bedrag. De internationale ontwikkeling van de bankaire rente heeft tot gevolg dat er maandelijks rente betaald wordt over het openstaande banksaldo.

23. Rentelasten	€ 1.695	€ 1.698	€ 4.344
------------------------	---------	---------	---------

De rentelasten voor de langlopende lening zijn in lijn met de begroting.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum met belangrijke financiële gevolgen

WNT-verantwoording 2022

De WNT is van toepassing op Stichting Fers. Het voor Fers toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000. Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

Gegevens - Bezoldiging leidinggevende topfunctionaris met dienstbetrekking:

Kalenderjaar:	2022		2021	
Naam:	Mevr. S. van Gaalen		Mevr. S. van Gaalen	
Functie:	Directeur-Bestuurder		Directeur-Bestuurder	
Aanvang/einde functievervulling:	1-1/31-12		1-1/31-12	
Omvang dienstverband:	1 fte		1 fte	
Dienstbetrekking:	Ja		Ja	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen:	€	117.096	€	115.312
Beloning betaalbaar op termijn:	€	15.926	€	14.798
Onverschuldigd betaald:		n.v.t.		n.v.t.
Totaal bezoldiging:	€	133.022	€	130.110
Individueel toepasselijk maximum:	€	216.000	€	209.000
Reden waarom overschrijding is toegestaan:		n.v.t.		n.v.t.

WNT-verantwoording 2022

Gegevens 2022 - Bezoldiging toezichthoudende topfunctionarissen:

Naam:	Dhr. F.J. Kloosterman	Mevr. E. Reitsma	Dhr. D. de Jong
Functie:	Voorzitter	Lid/Ad interim Vz	Lid
Aanvang/einde functievervulling:	1-1-22/31-5-22	1-1-22/31-5-22 1-6-22/31-12-22	vanaf 1-1-2023
Bezoldiging:	€ 2.000	€ 6.250	€ -
Onverschuldigd betaald:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging 2022:	€ 2.000	€ 6.250	€ -
Individueel toepasselijk maximum	€ 32.400	€ 21.600	€ 21.600
Reden waarom overschrijding is toegestaan:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2021:

Aanvang/einde functievervulling:	1-1/31-12	1-1/31-12
Totaal bezoldiging:	€ 7.500	€ 5.000
Individueel toepasselijk maximum	€ 31.350	€ 20.900
Reden waarom overschrijding is toegestaan:	n.v.t.	n.v.t.

Naam:	Mevr. J. Seinen	Mevr. C. van Noort	Dhr. A. Dul
Functie:	Lid	Lid	Lid
Aanvang/einde functievervulling:	1-1/31-12	1-1/31-12	vanaf 1-2-2023
Bezoldiging:	€ 5.000	€ 5.000	€ -
Onverschuldigd betaald:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging 2022:	€ 5.000	€ 5.000	€ -
Individueel toepasselijk maximum	€ 21.600	€ 21.600	€ 21.600
Reden waarom overschrijding is toegestaan:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2021:

Aanvang/einde functievervulling:		
Totaal bezoldiging:	€ 5.000	€ 5.000
Individueel toepasselijk maximum	€ 20.900	€ 20.900
Reden waarom overschrijding is toegestaan:	n.v.t.	n.v.t.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in het boekjaar een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Vaststelling en ondertekening door bestuurder en toezichthouders

De directeur-bestuurder van Stichting Fers te Leeuwarden heeft de jaarrekening 2022 vastgesteld op 12 april 2023.

De raad van toezicht van Stichting Fers te Leeuwarden heeft de jaarrekening 2022 goedgekeurd in de vergadering van 12 april 2023.

Het resultaat 2022 wordt verdeeld conform de resultaatbestemming in de exploitatierekening 2022.

Leeuwarden, 12 april 2023

Mevr. S. van Gaalen
Directeur-bestuurder

Dhr. F.J. Kloosterman
Voorzitter Raad van Toezicht
(tot 01-06-2022)

Mevr. E. Reitsma
Lid Raad van Toezicht
(vanaf 01-06-2022)

Dhr. D. de Jong
Lid Raad van Toezicht

Mevr. J. Seinen
Lid Raad van Toezicht

Mevr. C. van Noort
Lid Raad van Toezicht

Dhr. A. Dul
Lid Raad van Toezicht

#VERW!

Fers

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting Fers

#VERW!

Fers

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

#VERW!

Fers

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

	Jaar van aanschaf	Aanschaf waarde	Afschrijving t/m 2021	Boekwaarde 1-1-2022	% Investing 2022	Afschrijving 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Gebouwen/terreinen							
Grond	1999	€ 136.134	€ -	€ 136.134		€ -	€ 136.134
Kantoorpand/Bedrijfshal	1999	€ 2.035.488	€ 1.026.264	€ 1.009.224	2,5	€ 151	€ 1.009.073
Herinrichting begane grond	2016/7	€ 10.898	€ 5.313	€ 5.585	10	€ 1.090	€ 4.495
Aanpassing receptie	2017	€ 2.600	€ 1.143	€ 1.457	10	€ 260	€ 1.197
Verbouwing begane grond	2018	€ 19.861	€ 6.289	€ 13.572	10	€ 1.986	€ 11.586
Keukeneiland inbouw	2019	€ 8.210	€ 2.189	€ 6.021	10	€ 821	€ 5.200
Schilderwerk buiten	2021	€ 23.945	€ 1.397	€ 22.548	10	€ 2.395	€ 20.153
Houtherstel gevelbeplating	2022				10	€ 3.625	€ 45
		€ 2.237.135	€ 1.042.595	€ 1.194.541		€ 3.625	€ 6.748
							€ 1.191.418
Machines/installaties							
Koeling serverruimte	2008	€ 8.850	€ 8.850	€ -	10	€ -	€ -
Cafitesse 2100 (3x)	2013	€ 8.411	€ 8.411	€ -	20	€ -	€ -
Laadpaal elektriciteit	2013	€ 4.863	€ 4.863	€ -	20	€ -	€ -
Beveiligingsinstallatie	2014	€ 22.100	€ 22.100	€ -	20	€ -	€ -
Verwarmingsinstallatie	2016	€ 21.620	€ 10.990	€ 10.630	10	€ 2.162	€ 8.468
Pallettruck logistiek	2018	€ 4.479	€ 1.591	€ 2.888	10	€ 448	€ 2.440
Airco 2e verdieping	2018	€ 4.395	€ 1.428	€ 2.966	10	€ 439	€ 2.527
Inrichting begane grond	2018	€ 4.175	€ 1.287	€ 2.888	10	€ 418	€ 2.470
Verlichting begane grond	2018	€ 6.297	€ 1.942	€ 4.356	10	€ 630	€ 3.726
UPS Noodstroom	2020	€ 6.694	€ 669	€ 6.025	10	€ 669	€ 5.356
Aanpassen brandbeveiliging	2020	€ 6.855	€ 1.200	€ 5.656	10	€ 686	€ 4.970
		€ 98.740	€ 63.332	€ 35.408		€ -	€ 5.452
							€ 29.956
Computers, hard- en software							
CRX omgeving	2013	€ 115.708	€ 115.708	€ -	20	€ -	€ -
Storage/NAS	2014	€ 5.374	€ 5.374	€ -	20	€ -	€ -
HP Proliant server	2015	€ 15.460	€ 15.460	€ -	20	€ -	€ -
AV-installatie vergaderzaal	2017	€ 7.270	€ 6.695	€ 575	20	€ 575	€ -
Azure koppeling Wise	2017	€ 13.500	€ 11.033	€ 2.468	20	€ 2.468	€ -
Storage, servers	2017/8	€ 70.837	€ 55.527	€ 15.310	20	€ 14.167	€ 1.143
ESX hosts, back-up servers	2019	€ 58.888	€ 32.388	€ 26.500	20	€ 11.778	€ 14.722
NAS/mini pc	2020	€ 3.995	€ 1.531	€ 2.464	20	€ 799	€ 1.665
Laptops	2022				20	€ 6.051	€ 1.008
MacBooks	2022				20	€ 6.717	€ 1.119
		€ 291.031	€ 243.716	€ 47.315		€ 12.767	€ 31.913
							€ 28.170
Kantoorinventaris							
Stellingen magazijn	2011	€ 3.599	€ 3.599	€ -	10	€ -	€ -
Expedietiekratten	2020/1	€ 9.050	€ 883	€ 8.167	20	€ 905	€ 7.262
Stoelen (5x Comfort, 2x Axia)	2015	€ 3.684	€ 2.291	€ 1.393	10	€ 368	€ 1.025
Stoelen (3x Comfort, 5x Axia)	2016	€ 4.750	€ 2.390	€ 2.360	10	€ 475	€ 1.885
Stoelen (4x Axia)	2017	€ 2.687	€ 1.210	€ 1.477	10	€ 269	€ 1.208
Stoelen/tafels vergaderzaal	2017	€ 7.845	€ 3.794	€ 4.051	10	€ 785	€ 3.266
Inrichting stilteruimte	2017	€ 13.042	€ 5.217	€ 7.825	10	€ 1.304	€ 6.521
Zit/sta bureau's + stoelen	2022				10	€ 2.899	€ 145
		€ 44.657	€ 19.384	€ 25.273		€ 2.899	€ 4.251
							€ 23.921
Overige bedrijfsmiddelen							
		€ 335.689	€ 263.101	€ 72.588		€ 15.666	€ 36.164
							€ 52.091
Totaal materiële vaste activa		€ 2.671.564	€ 1.369.027	€ 1.302.537		€ 19.291	€ 48.364
							€ 1.273.464

Overzicht kosten en opbrengsten per activiteit									
Activiteit	Totale kosten	Personeelskosten	Activiteit-kosten	Indirecte kosten	Totale opbrengsten	Opbrengsten uit activiteit	Productafrekening subsidie '22	Productbegroting subsidie '22	
Rol: Netwerker									
Netwerkbeleid	€ 336.607	€ 141.990	€ 134.037	€ 60.580	€ 343.245	€ -	€ 343.245	€ 343.245	
Kenniscentrum	€ 405.100	€ 239.046	€ 93.147	€ 72.907	€ 288.975	€ -	€ 288.975	€ 288.975	
Totaal: Rol Netwerker	€ 741.707	€ 381.036	€ 227.184	€ 133.487	€ 632.220	€ -	€ 632.220	€ 632.220	
Rol: Vernieuwer									
Taalvaardigheid	€ 461.560	€ 133.629	€ 244.862	€ 83.068	€ 409.548	€ 94.569	€ 314.980	€ 257.375	
Digitaal burgerschap	€ 299.655	€ 161.193	€ 84.532	€ 53.930	€ 351.852	€ 113.039	€ 238.813	€ 238.813	
Leven lang ontwikkelen	€ 82.409	€ 30.210	€ 37.367	€ 14.831	€ 184.218	€ 748	€ 183.470	€ 183.470	
Versterken gemeenschap	€ 198.947	€ 106.339	€ 56.803	€ 35.805	€ 200.301	€ 2.498	€ 197.803	€ 197.803	
Meertaligheid	€ 167.233	€ 82.406	€ 54.730	€ 30.097	€ 225.997	€ 5.491	€ 220.506	€ 220.506	
Totaal: Rol Vernieuwer	€ 1.209.804	€ 513.779	€ 478.295	€ 217.731	€ 1.371.915	€ 216.344	€ 1.155.571	€ 1.097.966	
Rol: Ondersteuner									
Expeditie	€ 487.757	€ 282.726	€ 96.748	€ 108.283	€ 419.990	€ 45.156	€ 374.834	€ 374.834	
Centrale catalogus en collectie	€ 168.165	€ 92.182	€ 45.719	€ 30.265	€ 174.163	€ 4.353	€ 169.810	€ 169.810	
Infrastructuur FBN	€ 431.629	€ 197.227	€ 156.721	€ 77.681	€ 455.760	€ -	€ 455.760	€ 455.760	
Wise inrichting en beheer	€ 549.641	€ 245.817	€ 204.905	€ 98.920	€ 522.630	€ -	€ 522.630	€ 522.630	
Totaal: Rol Ondersteuner	€ 1.637.193	€ 817.951	€ 504.092	€ 315.150	€ 1.572.543	€ 49.509	€ 1.523.034	€ 1.523.034	
Rol: Speciale opdracht									
Anna Blaman / Ihlia collectie	€ 15.945	€ 5.715	€ 7.360	€ 2.870	€ 18.171	€ -	€ 18.171	€ 18.171	
Frysk Muzyk Argyf	€ 30.000	€ -	€ 30.000	€ -	€ 30.000	€ -	€ 30.000	€ 30.000	
Tomke	€ 64.471	€ 7.446	€ 52.441	€ 4.584	€ 70.557	€ 40.757	€ 29.800	€ 29.800	
Lês No	€ 48.363	€ 10.023	€ 31.228	€ 7.111	€ 39.577	€ 15.090	€ 24.487	€ 24.487	
Taalplan Frysk	€ 43.400	€ 8.046	€ 27.543	€ 7.811	€ 50.709	€ -	€ 50.709	€ 50.709	
Leen een Fries	€ 127.613	€ 1.259	€ 105.948	€ 20.406	€ 600	€ 600	€ -	€ -	
Totaal: Rol Speciale opdracht	€ 329.792	€ 32.491	€ 254.520	€ 42.782	€ 209.614	€ 56.447	€ 153.167	€ 153.167	
Niet-subsidiabele activiteiten									
Totaal: Dienstverlening instellingen	€ 1.144.174	€ 667.013	€ 286.535	€ 190.626	€ 1.002.895	€ 1.002.895			
Totaal	€ 5.062.671	€ 2.412.270	€ 1.750.626	€ 899.775	€ 4.789.188	€ 1.325.196	€ 3.463.992	€ 3.406.387	

Aansluiting Provinciale Subsidieverantwoording op Staat van Baten en Lasten organisatie:

Totale opbrengsten	€	4.789.188
Totale kosten	€	<u>5.062.671</u>

Resultaat organisatie op activiteitsniveau € -273.483

Ontvangen provinciale subsidie	€	3.406.387
Restant boekjaarsubsidie 2021	€	57.605
Netto besteed subsidieactiviteiten	€	<u>3.469.183</u>

Resultaat op provinciale subsidieactiviteiten € -5.191

Leen een Fries tlv reserve	€	-127.013
Resultaat dienstverlening	€	<u>-141.279</u>

Resultaat op dienstverleningsactiviteiten € -268.292

€ -273.483

Opbrengst - provinciale subsidieverantwoording € 4.789.188

- opbrengst gesaldeerd met kosten binnen overhead	€	85.977
- renteopbrengst gesaldeerd met kosten	€	833
- mutatie onderhanden werk projecten	€	-65.165

Totaal Baten - staat van baten en lasten € 4.810.833

Kosten - provinciale subsidieverantwoording € 5.062.671

- opbrengst gesaldeerd met kosten binnen overhead	€	85.977
- mutatie onderhanden werk projecten	€	-65.165

Totaal Lasten - staat van baten en lasten € 5.083.483